

יהודית בורשטיין

אסתר רובינשטיין

לשעבר, שלום חנוך שפרץ חייבת לו ממון רב; ויהודית בורשטיין, מזכירה בכיתה-הספר בעיר, שהיתה הראשונה שעמיה קשרה פרץ קישורי ידידות כשהגיעה לנצרת. בתשדיר שנפסל הוצגו עדויות ומיסמכים שחזקו את הסיפורים שסיפרו הדוברים על פרץ.

התשדיר שנפסל גבריאל בך, מימין, אסתר רובינשטיין, מורה בבית-ספר בעיר; במרכז, סוחר הרהיטים

בקרית, שהוא בכיתה-ספר דתי, פנה אליו ושאל אם יש לו מקום למוכירה השולטת באנגלית.

לשכוח. כל קאטיושה היתה עובדי כמו תקיעת סכין בלב. סכין שהשאיר אחריו פצע עמוק...

באותו מעמד מרגש היא אמרה: אני רוצה שכל איש בקריית-שמונה יילך עם אותו פרצוף כמו של ילד בתל-אביב.

ליסה, אם כן, דיברה על הפגזות רבות של קאטיושות. היא חוותה רק את הקאטיושות שנחתו על העיר במשך פחות מיממה, ערב כניסת צה"ל ללבנון. הפגזות אלה היו תגובה להפצצת חילה-אוור בלבנון.

נראה שאת הלילה הזה היא לא יכולה לשכוח:

תיק על הכאת ילד

מי שלווה את שושנה וילדיה בעיר היה שמואל אוחנה, היום סגן ראש עיריית קריית-שמונה מטעם המערך. כשהכיר את פרץ — או בשמה הקודם, קוצוואניס — הוא שימש כמנהל מיפעל המתכת ההסתדרותי רמים של כור בקריית-שמונה. אוחנה, שזה עתה התלים מהתקף לב, סיפר שמנהל בית-הספר המתמיד

הפעם הבאה שבה הוא ראה אותה היתה בתשדיר-הבחירות, ששודר ביום הרביעי האחרון.

לקריית-שמונה הגיעה שושנה ושתי בנותיה רק בחודש אוקטובר 1981. לתאריך זה יש חשיבות גדולה ביותר. כראיון הטלוויזיוני של ליסה בתשדיר הליכוד היא תיארה בצבעים שחורים את ימי שהייתה בקריה, עד שצה"ל כבש את הדרום לבנון. ליסה סיפרה כהתרגשות על שהותה הארוכה במיקלטים.

האמת היא מדהימה: בקיץ של אותה שנה, אחרי כמה שבועות של מתיחות, שיא בצפון, שכללה ירי משני הצדדים, הוסכם בין ממשלת-ישראל והנהגת אש"ף על הפסקת-אש. מאז ועד חודש יוני 1982, שבתחילתו פרצה מלחמת-לבנון, לא נחת פגז קאטיושה אחד בקריה.

בהשפעת התעמולה הממשלתית שכחו רבים עובדה זאת, אך תושבי העיר הצפונית וזכרים עדיין היטב, שהשנה שהיתה בין קיץ 1981 ופתיחת מלחמת-לבנון היתה השקטה ביותר מזה שנים שידע גבול הצפון. בשנה זו התגוררו שושנה פרץ ובנותיה בקריית-שמונה.

קרובת-מישפחה של מכובדים ושל אנשים שהכירה באקראי, בין השאר סיפרה שהיא עברה כמוכירתו האישית של הר"ר ראובן הכט.

בקרויה נפוצה השבוע שמועה ששושנה פרץ, כשהיתה בלונדון וצעירה בכמה שנים טובות, היתה קשורה לאישיות פוליטית מקומית, מהימין דווקא. אבל כל מי שיכול היה להוסיף פרטים על כך סתם את פיו.

כאשר עזבה פרץ את גינוסר, איבד חנוך את הקשר איתה.

הוא איתר אותה אחר-כך בקריית-שמונה, במיקרה. סמוך למלחמת לבנון ראתה אותה בת עירו, אתי רובינשטיין, צוערת בצעדה מקומית בעיר. היא סיפרה על כך לחנוך. הוא ויתר על הרעיון לנסוע לשם ולבקש את כספו. אשתו הציעה לי שאתייחס לכסף כאל כסף אבוד, אמר חנוך.

ובכל זאת, חודש אחרי פרץ המילחמה, כשקיבל חופשה, הוא יצא לביתו דרך קריית-שמונה. שם הוא איתר את דירתה וביקש את כספו. כעלה, גבי פרץ, הקשיב לשיחה ולא הוציא הגה מפיו. בסוף השיחה לא ראה חנוך כסף.

אבל שאלת האישפון מתקשרת גם לחזרתה של שושנה פרץ לארץ בשנת 1979. כניימישפחתה טענו אז לפני חנוך, ששושנה ברחה מארצות-הברית אחרי שהוצא נגדה צו-אישפון.

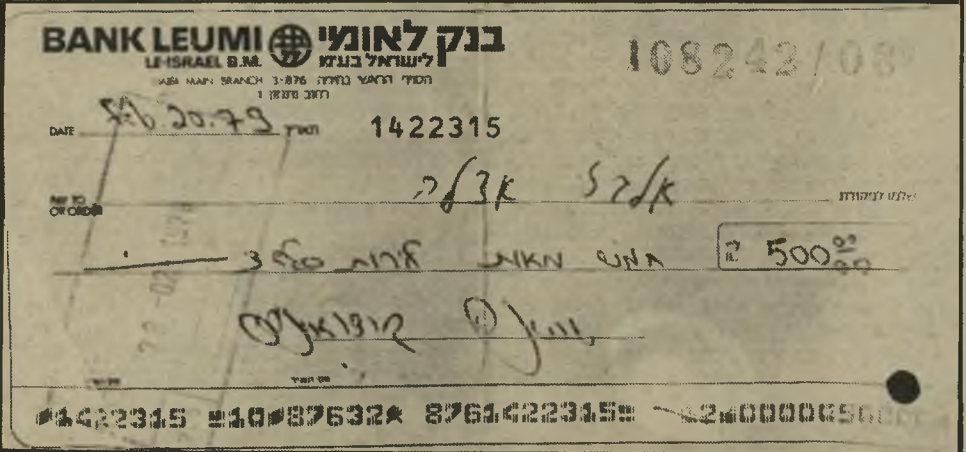
כנצרת היא התגוררה בסך הכל חצי שנה. משם היא עברה לבית-הספר כדורי. מפקח חינוך בנצרת-עילית מצא לה מקום עבודה ואף עמד להתחתן איתה. הנישואין בוטלו, אבל העבודה נשארה. ככדורי היא עברה תקופה קצרה, אבל שבה לסורה. באותו הזמן היא הפיצה צ'קים ללא כיסוי בחנויות שונות בעפולה, עד שהסוחרים בעיר סירבו לקבל מעובדי כדורי אלא מזומנים בלבד.

בבית-הספר כדורי היא הכירה ועבדת שבעלה היה קצין בצבא-קבע. כאשר בכדורי נפרדו ממנה, סידר לה הקצין עבודה בבית-הספר לחימוש בצריפין. או היא עברה להתגורר בדירה שכורה בבאר-יעקב והתגוררה שם עד סוף חודש יוני 1981. שם היא הציגה עצמה כאלמנת קצין צבא בכיר. בבאר-יעקב היא קראה על המישרה הפנויה בקיבוץ גינוסר והגיעה לצפון. לא רק התעוררות שלה והשאלון שמילאה עוררו את חשדו של מוכיר הקיבוץ, עוזי ואליש. גם בגינוסר החלו הבעיות הפיננסיות המוכרות. בעיר טבריה היא הפיצה צ'קים ללא כיסוי בחנויות ובבנקים. המישרה ריוחה לקיבוץ שהיא מציגה את עצמה ככל מיני מקומות בשמות בדויים.

השנה השקטה ביותר

היא רכשה חפצים רבים ולא שילמה עבורם גם בצרכניות הקיבוץ. מזכירות המשק גם הבחינה ביחסה לילדותיה, והגיעה למסקנה שאין לה מקום במשק — לא כמורה ולא כחברה-מועמדת.

עוד לפני שהיא הגיעה לנצרת, שנה לפני כן, התוכנה שושנה פרץ באזור הצפון. היא התגוררה בקריית-חיים בחברת נגד שעוב למענה את אשתו הבלונדית. יחסים אלה לא הסתיימו בנישואין. שושנה נהגה לספר שהיא

הגדולים והצ'קים מוזרו בתקופות קצרות על ימין ועל שמאל. רובם הגיעו להוצאה לפועל. בעלי צ'קים אחרים ויתרו על התשלום מתוך רחמנות או יאוש.

צ'קים בשבעה

צ'ק אחד מתוך עשרות ארבע שנים. היו לה חשבונות-בנק בכל הבנקים

אחר כך היא באה אלי וביקשה שאפתור לה בעיות אחרות. היא לא מסתרת עם השכנים, לא יכולה לגור בשכונה, הילדות לא מסתרות. היתה לי דירת מיפעל פנויה, נתנו לה אותה כשכירות. אבל הצרות לא נגמרו. הופיע אצלי בעל חנות לנעליים מרחובות, שטען שהיא חייבת לו כסף. אחריו בא מישור מחררה עם סיפור דומה. בית-חולים מוריה בטבריה ררש שהיא תשלם רמי-אישפון; בנוסף לכך אמר לי מנהל המחלקה שאצלו היא עברה כי היא לא מתאימה לו. הכרחתי אותה שישאיר אותה אצלו. פשוט ריחמתי עליה. כדי להקל עליה להחזיר את

Table with 4 columns: Name, Date, Amount, and other details. Includes entries for 'תשלום כספי' and 'תשלום חשבון'.

שושנה פרץ מיהרה להסביר השבוע שהיא וילדותיה ירדו למיקלטים בגלל אועקות-שווא וכוונות-ספיגה, לצד תרגילי ירידה למיקלטים, שהיו בעיר. בקריה אין וזכרים שהשנה השקטה היתה רצופה בתירגולת-מיקלטים. ככל מיקרה, גם אם היא ירדה עם ילדיה למיקלטים, הרי שתוארו המיקלט של ליסה הם אולי מרגשים ביותר אבל אינם קרובים כליכך למציאות — אלא אם כן היא ישבה במיקלט אחר, ולא בזה של ביתה. יתרה מזאת, ליסה סיפרה על תקופות ארוכות של ישיבה במיקלטים, כשהיא מתכוונת למעשה לתקופה שבה היא שהתה בקריה, ושבה לא ירדו התושבים למיקלטים לשהיה ממושכת. כשיורד בטלוויזיה ואחריו אמרה ליסה: את ההפגזות האלה קשה לי

התחייבות

אחד מדמי חשבונות השטרות, שחייבת פרץ לסוחר לשעבר מנצרת עילית, שלום חנוך. השטרות לא כובדו. אך חנוך לא מנה לבית-המישפט. מפני שידע שפרץ לא תוכל לשלם.